

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
küldendőik

Székelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.

Előfizetési pénzek,
reklamációk

Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3.

vajda

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fl.

A divat.

A »divat«-szó annyira divatos manapság, hogy szinte helyesebb volna róla nem beszélnünk és írunk. — Ugy vagyunk vele, hogy ez a fődolog mindenben. — A legkönnyebben előkapható beszéd tárgy. Erről esik szó legtöbbször, a hol ketten-hárman vagy többen összejönnek — a helyett, hogy az Úr nevében jönnének össze — beszélgetni. De nehogy azt gondolja valaki, hogy én is csak úgy divatból akarok divatizálni, ide írom, hogy nem politikai divatokról fog itt szó esni.

Nem is arról, hogy a nagyságos kisasszony, nagyasszony a párizsi vagy nem tudom melyik divatlap szerint öltözködik. Vagy arról, hogy a faluban az első gazdának a lánya ilyen és olyan keszkenőt vásárolt magának. Nem is arról, hogy a fővárosi jogász urfi milyen kalapot hord; kurta téglaszínű felöltője van neki, vagy pedig hosszút visel.

Ezek mind olyan dolgok, hogy nem illenek bele egy kis vallásos családi ujság keretébe vagy pedig egyszerűen figyelmen kívül hagyandók és hagyhatók, mert mit ér a divatosan felciczomázott külső ha a lélek, mely benne lakik szegény és sivár és a sátánnal czimborál. Van a divatnak egy más fajtája, a melyet én itt nem annyira megszólani, mint inkább róla szólni akarok. — Ez a divatüzés a bibliával történik. A ki nem látott még ilyen szép divatos bibliácskát, el sem hiszi, hogy milyen kedves kis könyvecske ez. Itt is vannak különböző minőségi fokozatok: van olyan, a melyet tokba lehet helyezni, hogy finom bőrkötése, aranyozott szegélye el ne kopjék. Van olcsóbb szintén bőrkötésű, de nem aranyos szegélyű s a tokja is hiányzik. Végül van olyan me-

lyet kívül egyszerű vászon tábla fed. Ezen ugynevezett divatos: drága, olcsó, olcsóbb bibliáknak közös jó tulajdonságuk, hogy kicsiny könyvek. A teljes ó- és újszövetség együtt akkora könyvecskebe van beleszorítva, mint régen az új-szövetség külön. Ha utra megy a vallásos ember magával viheti a kabátja zsebébe (a kabát az lehet nem divatos is) és a mikor tetszik, akkor veheti elő, hogy bibliai gondolatokkal foglalkozzék.

Mint hogy a bibliának megértett olvasása amugy is rá csafól az olyan divatok után szaladó érzelmekre és gondolatokra, s mivel annak a léleknek, mely az ő gondolatait és érzelmeit a biblia vallásos szellemében művelte és műveli, amugy sem lesz szüksége arra, hogy a divat hóbortjaitól óvja valaki, úgy vélem, hogy a ki eddig azért mellőzte a bibliát, mert nem volt diszkötésben az vegeen most öt koronáért arany szegélyű bibliát s nem fog kárt vallani, mert belől minden sora aranyat ér, a kinek kevesebb pénze van vegeen egyszerűbbet s abban is éppen akkora kincset vásárol mint a gazdag az ő szebb könyvében. Azért, hogy én itt a biblia és a divat fogalmát összehoztam, — ámbár hogy a kettőnek köre olytávol esik egymástól, mint mondjuk a japán-orosz háboru szintere a nagy magyaralföldtől, — a biblia profonálásának vádja távol legyen.

Magyarázata az egésznek az, hogy a tapasztalat szerint a biblia-piaczon sokkal kaposabbak a fényes kiállítású, diszkötésű szent könyvek, mint az apostoli egyszerűséget kívül is magukon viselőik.

Bárcsak minél mélyebben áthatná a biblia szelleme a társadalmat! Akármelyik fajtából a fent említett bibliáknak olvassuk és tanulmányozzuk a bibliát!

Demény Miklós.

Az Istentélelemről.

(Felolvastatott a polgári olvasó kör estélyen.)

(Folyt. és vége.)

Szomoru példáit láthatjuk annak, hogy Istenfélelem nélkül, az ifju mily könnyen kerülhet a csábítások, bűn hálójába: E tekintetben egy igen időszerű példára hivatkozhatnám, a Kecskeméti Győző esetét rajzolva, de tekintve az idő rövidségét s még mondandóimat, bármennyire kecsegtető is annak a romlásba jutott, sajnálatraméltó fiatalembernek élete, esete, nem terjeszkedhetem ki rája, csupán annyit akarok jelezni, hogy nála meg volt az ifju lélek nagyravágyása, kecsegtető, kitüntető bizalom vette körül, ami ezekre érdemesítette, volt ugy látszik kiváló tehetsége is, de mert a legfőbb jó, az Istenfélelem, vagy más szóval az igaz becsületérzés hiányzott belőle, ime nagy vagyonnal ugyan, de földönfutóvá lett. Ki merné oda mondani, hogy az a nagy vagyon, az a gazdagság, melynek bűnös uton birtokába jutott, kárpotolná őt elveszett lelki nyugalmaért, külső és benső békéért. Ha az ifju lelkéből hiányzik az a feltétel, hogy minden cselekedeteiben az Urnak szemei vannak ő rajta, ha a szülők elfeledik ezt a mindennél többet érő örökséget is részükbejuttatni s ha őket csak abban erősítik, hogy csak nevüket, egészségüket, jövőjüket vegyék tekintetbe, bizony gyenge utavalóval indítják őket az életnek s bizony az eredmény nem nagy gyönyörűséget okozhat nekik, mert akkor, a legjobb esetben is, kettőzött gonddal kerülük ugyan a rossznak látszatát, de nem a bűnért, hanem csak a szegényért aggódnak, majd módokat eszelnek ki, hogy másokat, a szülőket

is megcsalják, anélkül, hogy kérdeznék, vajjon Isten is megcsalható-e? Vagy igen gyakran az egyik bűnt a másikkal takarják: pazarlást a gyönyör hajhászással, gyönyörhajhászást dölyffel, a dölyföt restséggel s a restséget önzéssel. A hol az istenfélelem hiányzik, ott szabadon fecseg a kísértés óráiban a könnyelmű ifju, s a haszontalan beszéden kap a csalékony sziv, ha a tiszta és tiltó lelkiismeret által nincs fegyelmezve. Ha azonban az igazi istenfélelem elve bent a lélekben él: ott olyan a sziv, mint valami templom, melyben láthatatlan őrség őrködik, lábak nem botlanak, mert minden lépés biztos Isten csalhatatlan igéje fényénél. S bár tartás kinyujtva a kísértő karjait József felé, nem foghatja meg csak az ő ruháját, s bár kínálja a világ a maga tisztátalan ételét az istenfélő Dánielnek, ő hü marad még a szolgaságnak földjén is, atyái Istenéhez. A hol az ur szava az iránytű és a hit az uton a vezető, ott az ifju utazó veszély nélkül halad át ama mélységek felett, hol ezren meg ezren szenvedtek hajótörést, s ha mások csálják: »jőjj velünk, akkor is szivében irva áll az irásnak szava: »az urnak félelme, az életnek forrása, hogy felüldítsen a halál félelmével szemben.« Az az igaz ember, ki ezzel a hittel lesz éretté. Az életkornak hivatása kettős: egyfelől, mert mások bizatnak reá, — másokra nézve kell áldásnak lennie — másfelől önmagára kell ügyelnie. Természetes, hogy reánézve az a legfőbb jó, ami őt e kettős hivatásban ugy vezet, hogy az élet általános célját, a boldogságot leginkább megközelítheti. Azt állítjuk, hogy erre is az istenfélelem segíti az embert. A mi raggel megbecsülhetetlen, az délben is nélkülözhetetlen. Ha az istenfélelem idegen, ismeretlen dolog előttünk, akkor az önzés a könnyörtelen

TÁRCZA.

Csak a pénz.

Irta: G. Diószegi Mór

Nagy András és Kádár Sándor jó barátok, két kis szomszéd zsellérházban ringott a bölcsőjük, együtt játszották végig a gyermek éveket, együtt sanyarogták át mint szolga-tanulók az iskolai éveket és mikor sok küzködéssel célhoz értek, még hivatalhoz is egy helyt jutottak, most még nőtlen emberek és együtt laknak egy csinos, tágas szobában.

Vasárnap délután van, künn hideg, mogorva esős az idő, benn nyájas meleg. András izgatott lépésekkel méri hosszában a szobát és erős, keserűséggel telt hangon beszél. Sándor kényelmesen végig feküve a kanapén hallgat, csak néha néha szóll közbe lágy, szelid hangon.

Már kedves barátom, én mindig csak azt mondom — szólta András — ha pénzed van, életed is van, ha pénzed nincs, halott vagy, nyomorult élő halott. Ábránd a szegénységben boldogságot keresni, a hol gond van, ott nem tenyé-

szik a boldogság, a kopott ruha alatt csak a szenvedéstől doboghat a sziv, a hol *ma* gondolkozni kell a *holnapról*, mi adhat ott boldogságot. Kaczagás! Az életben a boldogság csak egy forrásból buzóg: ez csak a pénz, a vagyon. Enélkül nem vagy ember, mert nincs — nem is lehet — szabadakarated, csuszól, mászól, töröd magadat, veriték gyöngyözik arczodon a munkától, hogy legyen mit enned és meztelenül ne járd és ha mindez meg van, azt hiszed boldog vagy és megelegetedten sóhajtasz fel: Hála Istennek! nyomorúság, nyomorúság! Hálát adni az Istennek azért, hogy keserves munkád után van egy falat kenyered és egy darab ruhád. Eh, a mai világban minden, de minden csak a pénz, csak a pénz. Semmi más.

Sándor a mint András elvégezte ezt a gonosz, keserű beszédet, rendesen elkaczagta magát. Aztán lehuzta ujjáról az arany karika gyűrűjét — melyet csak egy pár hete visel, mert jegygyűrűje — és elnézegette, játszadozott vele, néha néha ajkaihoz vitte és megcsókolta s arca édes örömtől ragyogott. Amint ezt András megpillantotta, még keserűbb és haragosabb hangon kezdett beszélni.

— Nem messzi lesz az az idő, mikor megátkozód azt a percet is, melyben azt a gyűrűt

uralkodó felettünk, s a mi együttélésünk nem lehet egyéb, mint egy rettenetes küzdelem, melyben a természeti ember »En-« je a másik »En-« nel küzd. Míg ellenben, ha az istenfélelem s ennek természetes folyamánként az igaz ember-szeretetet lakozik a szivben, akkor az élet szeretettel teljes életté leend. Akkor nem arra ügyelünk első sorban, s mindenekfelett, hogy csak a magunk számára szakítsunk virágokat, hanem arra is, hogy gyümölcsöket érleljünk embertársaink számára is, s miként Isten a maga világosságát, mi lelkünknek fényét a mások számára is árasztjuk s olyanok leszünk, mint a gyertya, mely felémésződik, de a szeretet szolgálatában.

Csaknem lehetetlen szavakba foglalni, hogy az istenfélő ember minő áldás lehet szűkebb vagy tágabb körben s hogy az istenfélelem szava mennyire hat arra, hogy a világnak romlása megakadályoztassék. Ha az ember magas méltóságra van helyezve: ki becsülhetné meg azt a hatást, melyet az istenes példa létrehoz alsóbb körökben is, s azt az ösztönzést, melyet a gazdagok jósága olykor a szegények szívében támaszt. Vagy kisebb körben is, hányszor lehet egyetlen szó, mely az Istentől megszentelt kedély mélyéből fakadt, áldás még sokakra nézve. Azonban, hogy életünk ilyen áldásos legyen, feltétlenül szükséges, hogy áldás legyen az magunkra nézve is. Az istenfélelem hatása főleg itt tűnik ki. Az érettkorban az ember válla gondoknak és bajoknak nehéz terheit hordozza, s ezeknek súlya alatt gyakran még a legerősebbek is görnyedeznek s kérdelem, valyon volna-e a nehéz keresztet hordozók között csak egy is, aki midőn érzi, hogy teste és lelke roskadni kezd, szilárdan állhatna, ha a szentirással

nem mondhatná: »Isten az én szívemnek kőszik-lája, és az én váram az örökkévalóság.« Ha eggyé leszünk a hit által ő vele, akkor elmondhatjuk mi is Dáviddal: »Az Ur az én őriző pásztorom, azért semmiben meg nem fogyotkozom.«

A minő mértékben haladunk tovább az élet útján, abban a mértékben rendre-tovább sok minden elmarad tőlünk, de az istenfélelem forrása folyton ontja életető vizét s mint jó vezető, a hit hű marad mind végig. E tekintetben az, ami igen réginek látszik, új marad mindörökké. Hallgassuk csak meg, hogy egy bölcs, ki több, mint száz évvel ezelőtt élt, micsoda vallomást tett az istenfélelemről: »Ötven esztendeig éltem és ez alatt sok keserűséget szenvedtem, de a sötétségben több világosságot, a megpróbáltatások között több erőt, a bajok között több vigaszt és bátorítást sehol sem találtam, mint az istenfélelemben. lelkiismeretemre kivatkozva, teszek erről bizony-ságot. Ötven esztendeig éltem, s ez alatt többször állottam szemben a halállal, de úgy tapasztaltam, hogy kivéve az isteni félelem fenséges erejét, semmi sem segített a halálfélelmet legyőzni s hogy kivéve a Megváltóba vetett erős hitet, semmi sem képes az aggógó lelket az örökkévalóságba való átmenetnél erősíteni, s a bűnös lelkiismeret lecsendesíteni: erről bizony-ságot teszek úgy, mintha Isten színe előtt állanék.« Nincs semmi okunk azt hinni, hogy a mi igaz volt a prédikátor könyvének írójától kezdve ennek a bölcsnek tapasztalatáig, az a mi napjainkban is ne állaná ki a próbát úgy, hogy valami jobbal felcserélhető lenne. Álljon elő az a bölcs, az a kutató, az az elmélkedő, aki az ember rendeltetésére és boldogságára nézve az ő mélyreható kutatásai alapján

az ujjadra huztad. Csak csókdold most, gyönyörködjél benne most, úgy se sokáig tart ez az ábrándos boldogság. Azt mondod, hogy a szeretet boldogságot ad a szegénységben is? A falat kenyér is jobb izü, ha a szeretet nyújtja? A szeretet örök és jóságos, mint maga az Isten? Így hiszed? Ne hidd. Hiszel a szeretet boldogságában? Na ismerem ezt a boldogságot. Családot alapítsz. A mézes-hetek elmúlnak, nő a család, nő a szükség, kopik a ruha, kopik a boldogság is. A derült sugarak mind ritkábban keresik fel arcodat, de a mély barázdák mindig többen lesznek és állandóan ott maradnak. A büszke fő meghajlik. Alázatosan kunyorálsz majd a főnök ur előtt fizetési előlegekért, elköltöd ma, a holnapra valót s otthon a mézes ajkakon panasz panaszt ér s ez így megy nap-nap után, míg a munkától, gondtól megtörve a sir pihenést nyújt. Marad utánad egy nyomorult koldus család. Ez a szegénység boldogsága. Csak a pénz, csak a pénz! Egyéb semmi!

Sándor lehuzta ujjáról azt a kis aranykarika gyűrűt és megcsókolta nem egyszer, de tizszer is, szemeiben boldog, derült sugár ragyogott, ajkán megcsendült a hit, a bizodalom szelid hangja.

— En hiszek a szeretetben és az isteni gondviselésben és e tekintetben remélem is a boldog-

ságot. A szeretet beéri annyival, a mennyit a gondviselés rendel és nem zugolódik. En, míg szívem dobog, a szeretetben keresem a boldogságot. Hiszem Istenemet, hogy meg is találom.

— Boldogság! Csattant fel András. Csak a pénz . . . csak a pénz! Semmi egyéb

* * *

. . . . A két jó barátot — akik a szomszéd két kis zsellérházból indultak neki az életnek — szét dobta a sors egymástól. Sándor megházasodott és vidékre került. András fennmaradt a fővárosban. Évtizedek teltek el, nem tudtak egymásról semmit. Egyszer egy ujsággal a kezében ment haza Sándor a hivatalból. A felesége — mint rendszeren nyájas öleléssel fogadta, apróbb gyermekei meg belecsimpajkoztak s úgy kérdeztették:

— Mit hoztál apukám?

De Sándor bus és szóvalan maradt. Ebéd után felvette az ujságot és így szólt a feleségéhez:

— Egy igen szomorú ujságot olvasok fel neked ebből a lapból, feleségem. Andrásról, az én régi jó barátomról szóll.

És olvasni kezdett:

»Nagy András fővárosi tisztviselő meghalt. Ennek az embernek egész élete különös volt. Tisz-

jobb eredményt tud felmutatni, mint az, a mi már évszázadokkal ezelőtt megállotta a próbát s mi szívesen meghajlunk előtte, de ha nem tud felmutatni ily eredményt, hajtson fejet az előtt a tétel előtt, hogy az embernek legfőbb java az istenfélelem élő hiten alapulva, annyival inkább, mert főleg az élet alkonyán, egyetlen biztos menedékünk. Az Istenben bizó élő hit, a gondolkozó lélek számára egy kötelék, mely a tudásnak összes anyagát egybefűzve tartja; világosság, mely az ismeretnek egész területét fényözönnel borítja: vágd szét e köteléket, oldsd ki a világosságot, az összhang meg lesz zavarva, az élet fel leend dulva; bírsz ugyan még sok dolgot, de nem mindent, mert hiányozni fog az az egy, ami minden. Munkálkodjunk az ur félelmében és a legnehezebb is könnyűnek tetszik, de lökjük csak félre, az egyéni hiúság szolgálatában, azt az egyet, az ur félelmét, bizony a legkönnyebb munka is fáraszt, untat és csalódásba ejt, mert a mikor munkánkkal dicsőségünknek hajlékot építünk, ugyanakkor benső békességünknek sirboltját rakjuk ki. Elvezünk, amennyit csak szabad és lehet Isteni félelemmel szívünkben, még a legcsekélyebb élvezet is gyönyörűséget szerez, mert neki van az szentelve, de, ha a bűnös szív kívánsága szerint élvezünk és mulatunk, minden virágon, a mit szakítunk, ott rágódik az önvád, vagy a bánat férge. Sok nem elég, de az elég sok, de senki-nek sincs elege, aki nem mondhatja el: *»kicsoda volna nekem a mennyekben te náladnál több és tenádnál egyébben nem gyönyörködöm e földön.«* Mily boldog öreg az, aki ezt időnként vidám szívvel ismételheti. Élvezete, öröme jöllehet csendesebb, de épp oly tiszta és vidám, mint volt az előtt; tudása, az új nemzedék előtt, talán nem

tességes állása volt és mégis egész életén keresztül — mondhatni nyomorkodott. Nem is szobában, hanem egy lyukban lakott, ahol csak a legszükségesebb butorzat volt. Éveken keresztül zsemélvel és hideg étkekkel élt, a legszánalmasabb ruházatban járt. Nem tudta megfejteti senki, hogy hová teszi a fizetését. Most a csikorgó hidegben a fütetlen szobában úgy találták meghalva nyomoruságos ágyában. A vizsgálat meglepő dolognak jött a nyomára. A feje alatt egy kopott bőrtárczában egy takarékpénztári könyvet találtak 50 ezer koronáról és egy darab papiroson a következő jegyzést: Mikor 60 ezer korona lesz ezen összeg, akkor megházasodom és boldog életet kezdek élni. Mert boldog életet csak pénz ad . . . csak a pénz. Semmi más. Szegény nem érthette meg, megölte a nyomoruság. A pénz.

Szegény András! Sohajtott fel Sándor. Vajjon adott-e neki csak egy percnyi boldogságot is a pénz?

Letette az ujságot és az ölébe kapta legkisebb csemetéjét, egy aranyhaju, pufókarczu kis leánykát és csókolta . . . csókolta, ahol érte.

elég korszerű, de a tapasztalat próbáján keresztülment s valóságos bölcsességgé vált. Életfája nem oly lombos ugyan, de gyümölcse épp oly üde, mint valaha; úgy, mint a természetben, a mint a levelek ritkulnak, az ég kékjéből több kezd látszani, amint a gyümölcsök érnek az új termő rügyek kezdenek fejlődni. S van-e másfélő szomorubb öregség, mint azé, aki Isten kegyelméből kiesett, kiben nincsen istenfélelem. Ifju Isten nélkül valami rettenetesen bántó, de öreg ember Isten nélkül oly siratni való, hogy az ember ime, vinné lett s még sem lett bölcsesé. A gonosz napok kétszerte gonoszabbakká lesznek, az élet, hava kétszeres sulylyal nehezedik a halántékra, amint a szív körül kemény jégburok képződik, mely nem olvad Isten szeretetének napsugarától. Ha benn a szívben nincs béke, — már pedig Isten nélkül nincs — az ember másokra nézve is mind önzőbb, makacsabb és ridegebb lesz, ha a hit napja a szem elől eltűnt, az uton mind sötétebbé és félelmesebb lesz az árnyék. Beszél az ember a régi jó időkről s éretlen egy jobb jövőre. Mint a Prédikátor azt mondja a vigadóknak: *»boldondok vagytok,«* és a nevetőknek: *»mit használnak ezek.«* Az élet hovatovább jelentéktelenebb, örömtelen, egyhangú lesz, megundorodik e világtól és még sem tud elől a világtól megválni. . . vén ember Isten nélkül, bizony siratnivaló, mert szomorú, sötét reá nézve a jelen, de bizonytalan, és fenyegető a jövő is. Az örökkévalóság leplét nem vagyunk képesek fellebbenteni, nem tudjuk, hogy mi vár ott mi reánk, de hogy a jövő élet reményét széppé, megnyugtatóvá csak az istenfélelem teheti az bizonyos, a nélkül félelmes a halál s retentő az Isten színe előtt való megjelenés gondolata. S mert komolyan utánnagondolva látjuk, tapasztaljuk, értelmünk, lelkiismeretünk, szívünk bizonyosságot tesz a mellett, hogy a muló, földi javak közül semmi, de semmi, legyen bár önmagában véve még annyira becses is, sem lehet különösen hasznunkra midőn az élet tova tűnik: állítom, hogy az embernek legfőbb java az istenfélelem élő hiten alapulva s nem használ semmit az embernek, ha az egész világot megnyeri is, ha lelkében kárt vall, kárt szenved.

Részben: Van Oosterzee János Jakab után.

Vásárhelyi Boldizsár

Az anya.

Mi a napfény a világnak
Erős törzs a gyenge ágnak,
Bérczető a nehéz kőnek,
Hó palást az alvó földnek,
Szeretet, gond, mik takarnak
Zugó szél a zivatarnak?
Hideg tében meleg tanya:
Az nekünk az édes anya.

Mi a tavasz a bogárnak,
Berek ölen kis madárnak
Rejtet fészke, hajló ágon
Pelyhesekkel ringva lágyan,
S kit mindenek elhagyának

Segítő kéz az árvának?
Szeretet, mely nem fogy soha:
Az nekünk az édes anya.

Mi az erdő gerle párnak
Harmat csepje a virágnak,
Csendes eső tikadt nyáron
Naptól égett kopár tájon,
Szomjat oltó kicsiny patak
Az elepedt utazónak?

Bujdosónak várt otthona:
Az nekünk az édes anya.

Mi a béke dult sziveknek,
Verőfény a zord vijáknak,
Ölyvtől üzött védtelennek,
Sűrű lombja az erdőnek,
Nyiló virág a kis méhnek
Szabadság a szolga népnek?
Hontalannak mi a haza:
Az nekünk az édes anya.

Pál Károly.

Hazai krónika

— 1904 febr. 18. —

A delegációk ülési még mindig folynak Bécsben. Ugy a magyar, mint az osztrák albizottságok a maguk körében már letárgyalták a közös költségvetést. Szépen megszavazták mindent, mert hát szükség van rá. Aztán összeül a két bizottság, s ott is megszavaznak mindent, tekintet nélkül arra, hogy Magyarországon ex-lex van. Bosznia költségvetésénél azt kívánják a magyar delegátusok, hogy a zárszámadásokat terjeszték elé, mert ezt megvizsgálni joga van a delegációnak. Az ellen is kifogást emelnek, hogy Boszniában minden dolog osztrák mintára megy, holott a közigazgatásnak magyarul kellene történni, mert Boszniának Magyarországhoz kell tartozni.

Szóba került a japán-orosz háború is. A külügyminiszter azt mondta, hogy Magyarország és Ausztria, mint nagy hatalom semleges álláspontot foglal el, sem nem támad sem nem támogat senkit: de eladásra való terményeit, állatait bármelyik félnek adja. Hangoztatták különben, hogy Oroszországgal, a hármasszövetség mellett is, jó viszonyban kell lennünk. A tárgyalások még folynak.

Az új párt. Mig a japánok és oroszok háborúznak, s a mig a magyar politikusok Bécsben tanácskoznak: az alatt a *Bánffy*-párt, melyet most új pártnak kereszteltek, az ország minden részében bontogatja zászlóját. És pedig a jelekből ítélve elég szép eredménnyel. A múlt héten szó-

Sámuel királylva avatja Sault.

zatot intézett a magyar néphez, melyben kifejti politikai elveit. A párt programja röviden ez: Magyarország teljes függetlensége a 67-es alapon. Vagyis fen kívánja tartani a 67-es kiegyezést, de annak keretében teljes önállóságot akar Magyarország számára. Kétségteljes tetszetős program!

Világkrónika.

Japán-orosz háború. A »Vasárnap« utolsó számában már jeleztük, hogy a háború kitért Japán és Oroszország között. Már az ősz óta

folytak a tárgyalások a vitás terület felett, de a mint kitűnt, ez csak ürügy volt mindkét fél részéről, a hadikészületre. Végre aztán február elején megszakították az összeköttetést a követek visszahívásával, mire röktön megkezdette a japán tengeri hajóraj a Port-Arthuri hadi kikötőben levő orosz hajók lövetését. Február 8-ára virradólag alig kétórai óriási tengeri csata után, az orosz hajóraj egészen megsemmisült. Három legerősebb páncélos hadi hajója és négy torpedó zuzó teljesen harc képtelen lett. Az orosz tartományok főparancsnoka, *Alexejev* a veszteséget meg is sürgönyözte a cárnak. Emberéletben azonban nem esett sok kár. A japánok vesztesége nem nagy. Állítólag egy-két hajójuk sérült meg. Ugy mondják, hogy ezzel a tengeri csata már el is dőlt, mert Oroszországnak nincsen ott számottevő hajóhada. A vész hírére a cár tizenöt nagy csatahajót indított a keletázsiai vizekre, de míg oda érnek, egy hónap telik bele. A japánok utközben, mielőtt a meglévő hajóhaddal egyesülnének, akarják azt a kisegítő tengeri hajóhadat is tönkre tenni. Jelenleg a japánok az orosz terület tengerparti erődeit ostromolják, hogy aztán a szárazföldre pakolhassák ki katonáikat. Sikerült már is 60 ezernél több embert partra szállítani. Itt már erősebb és tartósabb lesz a küzdelem, mert Oroszország rengeteg sok hatonát szállított oda. A japán katonák igen fürgék, bátrak és gyors mozdulataikkal bámulatba ejtik az európaiakat. Fegyverük a legujabb öldöklő fegyver. Hadi kiképezetésük német mintára történt. Az új kornak ez lesz a legborzasztóbb háborúja, mert mindkét fél a harcászat legujabb vívmányait érvényesíti e háboruban. A szárazföldi összeütközésről naponkint várjuk a híreket.

Miért foly a háboru. A japán-orosz háboru színhelye Azsia legkeletibb szöglete, *Korea* tartománya. Ez a kis ország közvetlen Mandzsú ország mellett fekszik, melyet a muszka legutóbbi chinai háboru alkalmával foglalt el. Mandzsúország tengeri kikötője Port-Arthur, mely kereskedelmi szempontból igen nevezetes pont. Ugy de a muszkának ez nem elég, rávetette a szemét a szomszédos Koreára, melyet három oldalról víz veszen körül és így legjobb helye a tengeri kereskedelemnek. Most tehát a háboru ezért a kis országért foly.

A „Brit és Külföldi Biblia Társulat“-ról.

A »Brit és Külföldi Biblia-Társulat« — az egész világ legjelentőségesebb intézménye 1804. márczius 7-én alakult abból a czélből, hogy Isten igéjét, a maga hamisítatlan mivoltában, terjessze az egész világon. Erre vonatkozólag teljesítette is kötelességét emberül. Hittevitők, nyelvtudósok s minden rendű és rangu keresztyének segítségével — Krisztusba vetett élő hit által — valósággal világot átölő munkát végezett; fáradságos buzgólkodással s kitartó állhatatossággal óriási tevé-

kenységet fejtett ki; szorgalmasan munkálkodott az emberek földi és mennyei boldogságáért; felvilágosodást, műveltséget, előhaladást, evangyéliomi igaz hitet, krisztusi szent szeretetet terjesztett mindenütt. Isten kegyelméből már épen 100 éve, hogy így teljesíti nemes hivatását. Igazán méltó a figyelemre és érdeklődésre a Társulat életműködése s megérdemli a fáradságot, hogy arról a rengeteg munkásságról, mit állandóan folytat, legalább vázlatosan valamelyes képet alkossunk magunknak. Átérteni világosan az egészet teljes lehetetlen. Olyan dolog ez, mint a nagy Istennek minden nagy munkája, hogy törpeségünkben kifolyólag nem tudjuk felfogni a maga egészében. Pedig erre már a leghitlenebb ember sem mondhatja, hogy nem igaz valóság. Mert kézzel fogható, — (bár fel nem fogható); — szemmel látható — (bár át nem látható). — Nagyszerűen tükrözi ez az Úr hatalmának roppant dicsőségét!

A Szent-Irás fordításáért, nyomtatásáért és terjesztéséért e Társulat évről-évre mindig nagyobb-nagyobb áldozatot hozott. Ugy hogy a legutóbbi 1902. évben 5 millió 616 ezer korona volt a kiadása. A bevétel pedig csak 5 millió 499 ezer korona. Ráfizetett tehát ez évi működésre 117 ezer koronát. Az az előtti évben pedig 351 ezer koronát. A mi bizony sok egy kicsit. De korlátozni nem lehet a tevékenységet, mert akkor a munkálkodás lényegesen nagy hátrányt szenvedne.

Az áldozatoknak meg is volt az eredménye mindig. A megalakulás óta, 304 millió 200 ezer koronát meghaladó kiadás mellett, 180 millió példányban terjesztette el a Szent-Irást. Csak az 1902. évben 5 millió 47 ezer 792 példányt hozott forgalomba. Körülbelül 800 biblia-terjesztő foglalkozik azzal naponként, hogy az egyes világrészek legfelreesebb helyeire is eljuttassa a nagy Úr Isten drága Szent igéjét. A mit aztán mindenütt mesés olcsó árért árusítanak el. Ezenkívül még a különféle hittérítő társaságok is, kevés kivétellel, mind a »Brit és Külföldi biblia-Társulat«-tól szerzik be a szükséges biblia-példányokat.

A londoni bibliaházból nagy ládába becsomagolva minden héten roppant mennyiségű bibliát indítanak utnak a világ minden részeibe. E főraktár terjesztése naponta több mint 6 ezer kötetre rug! — Körülbelül 400 különféle nyelven jelenik meg a Szentírás e Társulat kiadásában. S e nyelvek között nagyon sok van olyan, mely azelőtt mint irodalmi nyelv nem is létezett. (E társulat készített az ilyeneknek az első *abc*-t is!) A kik évekig tanulták a görög, latin, franczia vagy angol nyelvet, azok tudhatják, hogy nekik nehéz volna még ezekre a nyelvekre is lefordítani a Szentírás egyetlen lapját is. Ez tehát felvilágosítást mindenkit arról, hogy mily kitartó szorgalom, állhatatos türelem s erős hit kellett ahhoz, a mit e Társulat végbe vitt. — Az egész világon alig található ország, mely ne érezte volna már e Társulat működésének áldásos hatását. Nemcsak, hogy Európa minden részében vannak ügynökei, levelezői, árusítói és raktárai, hanem egyszersmind tevékeny segédkezet nyújt a föld legtávolabb nemzetinél működő hittérítő társaságnak is. Számta-

lan népnek módot nyújt arra, hogy az Úr Isten magasságot dolgait s kijelentett akaratát saját anyanyelvükön megismerhessék. Iskolák, kórházak, börtönök, javítóintézetek, vasutállomások várótemei, szállodák, vendégfogadók, hadsereg, tengerészet, mind, mind tanubizonyosságai amaz áldásnak, melyben e Társulat a különféle csapással meglátogatottakról se feledkezik meg; mindig szívén hordozza a szegények, betegek, mindenféle szűkölködők s különösen a vakok igényeit. Vaknak lenni már magában véve is leverő sors, bármily kedvezőek legyenek is különben a külső viszonyok. E nehéz állapotban első sorban, némileg, úgy lehet segíteni, ha a vakoknak lehetővé tesszük, hogy magoknak valami uton-módon ismereteket szerezhessenek. Ennélfogva azon ezrekre nézve, kik nem látnak, kibeszélhetetlen vigasz az, hogy ujj-hegyök segítségével olvashatják a domborított betűjű Bibliát. E társulat ilyen bibliát és biblia-részt már körülbelül 30 különböző nyelven hozott forgalomba. A különféle események, politikai és társadalmi mozgalmak, kivándorlások, kiállítások, háborúk, tüzvések, árvizek, stb. szintén mind megannyi alkalom gyanánt szolgálnak arra, hogy az Isten igéje, rendkívüli erőmegfeszítéssel s áldozatok árán a nép kezébe jusson. A »Brit és Külföldi Biblia Társulat« nem csak londoni, oxfordi és cambridgei nyomdákban nyomatja a Szent Írást, hanem ezeken kívül Párizsban, Brüsszelben, Berlinben, Kölnben, Lipcsében. Bécsben, Budapesten, Konstantinápolyban, Beyrutban, Bombayban, Allahabadban, Madrasban, Kalkuttában, Sanghaiban, Fokvárosban, Sidneyben és működésének más központjain.

A társulatnak legközelebb 1903. elején, összesen 2703 tagja volt, ezek közül 239 tisztviselő. 1553 egy éves tag s 911 a társulati ügyek intézésében résztvevő tag. (A tiszteletbeli tagok között ott van Szász Károly dunamelléki ev. ref. püspök is, a tisztviselők közt pedig egy 48-diki szabadság-hős: Dr. Duka Tivadar.) Abból az alkalomból, hogy 100-ik évébe lép e Társaság, 1904-ben nagyszerű ünnepélyek lesznek az egész világon mindenütt 1904. márczius 6-án mindenütt alkalmi istentiszteletet tartanak az Evangélium hívei Magyarországon is minden egyházban; 1904. márczius 7-én Londonban az »Albert-Hall«-ban nagy összejövetel lesz. Azután, ugyancsak Londonban, márczius 7-től 12-ig különféle ünnepélyek lesznek; 12-től 19-ig pedig a vidéki nagyobb városokban; márczius 20-tól pedig május 1-ig a körüllevő országokban ugyan ilyen dolgok. Az ünnepélyek rendezésén kívül tervbe van véve egy százados alap létesítése is. A mi közadakozásból jönne össze s arra szolgálna, hogy a Társulat legalább 100 újabb biblia terjesztő férfit s 100 biblia terjesztő nőt alkalmazhatna, továbbá új fordításokat eszközölhetne, a már elkezdett fordításokat kibővítetté s teljessé tenné, a vakok számára, a szentírásból újabb részleteket hozna forgalomba; a Társulat történetét s a különböző biblia fordítások történetét kiadná stb.

Ezek után már némi fogalmat alkothatunk magunknak úgy a Társulatról, mint annak emberi

erőt meghaladó működéséről. Ne feledjük el meggondolni azt se, hogy e Társulat áldozatokkal járó tevékenységével mostanában nekünk magyaroknak jutott ki leginkább. Mert 1832 óta — tehát már több mint 70 esztendeje — Isten jóvoltából mindig innen kaphatunk bibliát. E Társulat nyomatta azt nekünk s Társulat emberei terjesztették nálunk. Feltűnés nélkül, de buzgón folyt a munka. Daczára annak, hogy részükről vajmi kevés támogatásban részesült. Nagy szégyen ez mi reánk, hogy ilyenek vagyunk! . . . Ne legyen így tovább! . . . Külföldi testvéreinktől vegyük át e terhet, úgy a biblia, mint az evangéliumi iratok nyomtatására és terjesztésére nézve álljunk talpra magunk. Az Isten velünk lesz! . . . Az 1904. év márczius 7-én tehát, mikor a »Brit és Külföldi Biblia Társulat« 100 éves fennállása emlékére ország világszerte ünnepélyek lesznek, alakítsuk meg a »Magyar Biblia és Evangéliumi Irat-Terjesztő Társaság«-ot! . . . Ilyen czimen, ilyen czélből van is már egy Alap s működik is már néhány év óta. A »Bethánia Egylet« is kezdett már ilyen irányu munkálkodást. Tehát nincs a mi utját állja annak az eszmének, mert itt az ideje! — hogy megalakuljon a »Magyar Biblia és evangéliumi Iratterjesztő Társaság!«*

Csak a mi hitetlenségünk, kishitűségünk vagy gyávaságunk lehet az akadály! . . .

Magyar Keresztén.

Kegyesség útja.

A biblia új életet mutat.

»Hány század mult már el és az emberiség még most is a bűn éjfékete setéségében kóborol. Óh hányan nem ismerik még ma sem a keresztyén élet világitó sugarát, a bibliát« mondá szomoruan a rektor.

»Ugyan hagyja el rektor uram ezt az örökös prédikációt. Nem használ evvel semmit sem. Csak megrontja a jókedvet« szakítja félbe Bányai uram gunyos kaczagással. Ugy sem ér semmit sem a biblia. Én is megvettem, de nem olvasom. Megvettem, hogy csak fogyjon a tiszteletes urnál. O t hever még most is a gerendán. Olvassa az ördög.

»Ne káromolja az Istent, Bányai uram. Jó az Isten, sokáig tűr, de büntet is.«

Bányai uram csak nevetett. Nem hitt ő semben sem. Megátalkodott, istentagadó volt ő kelme. Nem járt ő sohasem templomba. Az istentisztelet idejét a korcsmában töltötte. Tehát csak folytatta az Istenkáromlást.

A társaság jó sokáig némán hallgatta Bányai uramat. Végre a rektor vette a kalapját és eltávozott.

»A vén bolond! Mit is papol« morogja utána Bányai.

Lassanként mindenki eltávozott. Bányai uram

* Az eszmét helyeseljük, de sikert csak úgy remélhetünk, ha az egyetemes egyház veszi kezébe az ügyet. Szerk.

egyedül maradt otthon. Sivárnak üresnek találta életét, de nem tudta mi ennek az oka.

* * *

Sok idő mult el, Bányai csak nem javult. A régi volt még mindig. Egyszer a szomszéd községben időzött. Távollétében nagy tűz keletkezett a szomszédjánál vigyázatlanságból. Az óriási szélben az egész házsor leégett, daczára a nagy erőfeszítésnek, melyet oltásközben kifejtettek. Bányai uram háza is odaveszett mindenestül.

Midőn hazajött hetyke mosolylyal fogadta a hirt. Azt hitte, hogy csak tréfálnak vele. De midőn megpillantotta házát, megtört az erős ember. Ekkor látta, hogy nemcsak a háza, hanem mindene oda veszett.

Könnyes szemekkel nézte a romokat s Istent kezdé káromolni ismét. Az emberek vigasztalni kezdték: »Ne féljen, megsegíti az Isten. Nekem is elveszett mindenem, de nem siránkozom. Isten megfog segíteni mindannyiunkat, csak bizzunk az Ő véghetetlen kegyelmében« mondogatta egyik is, másik is.

Bányai mogorva arczczal hallgatta a vigasztalást, de nem indult meg. Bosszusan, káromkodva ment háza romjai közzé: Azt hitte, hogy még sem pusztult el minden. Reményében csalatkozott.

Mindene oda vesztet. De mégsem. A földön egy edényel leboritva fektűt valami: felvette. A biblia volt, mely leesett a gerendáról. Erre esett az edény, mely eltakarta. De a biblia is megégett. A megégett lapok szétfoszlottak a lapozgatás közben. Csak egy lapon volt ép egy kis hely.

A megsárgult lapon ez állt:

»Valaki az Urnak nevét segítségére hívja, megszabadul« (Jóel. II. 32.).

Midőn Bányai elolvasta e pár sort, szeme könnybe lábadt. Már nem zúgolódott, Isten kezét látta. Megbűntette őt, de meghagyta az új életre vezető utat.

Boldogan, ragyogó szemekkel hagyta el a romokat. Szomszédjai rémulten tekintettek Bányai derűlt arczára. Azt hitték megőrült a csapás következtében.

Bányai csak ennyit szolt: »Emberek új életet kezdtek. A biblia új életet mutatott.«

Raniszávlyevits György.

Mai képünkhöz.

Mai képünk egy szép bibliai jelenetet ábrázol: *Sámuel királylyá avatja Sault*. Az ammoniták betörnek az országba. A megrémült nép Saulhoz, a nép egyszerű, de bátor fiához folyamodik. Sault megszállá az Istennek lelke. Serget gyűjtött. A bátor vezér mellett oly vitézül harcoltak, hogy a nagyszámu ellenséget kivertek az országból. A győzelem öröme a nép Sault királynak választja. Sámuel az ősz bíró és pap pedig röktön fel is avatja Gilgálban. Saul, az isten lelke által megszállott király, egész életét hazájának boldogítására és Istennek dicsőségére szentelte. (Olv. Sám. könyve: IX. X. XI. Rész.)

Vegyes hírek.

Olvasóinkat szivesen kérjük, hogy a »Vasárnap« ügyében mindennemű megkeresést, reklamációt stb. egyenesen felelős szerkesztőnk címére intézzenek. (Sz.-Udvarhely, Bethlen-utca 5. sz.) A kiadóhivatalba csupán az előfizetési pénzek küldendők.

Özv. Tisza Lászlóné meghalt. Beszterczén Tisza László özvegye született Holles Ottilia hosszúságú szenvedés után 73 éves korában elhunyt. Halálát régi keletű szivbaj idézte elő. Az elhunytban, akinek négy leánya volt, gróf Tisza István miniszterelnök, Sándor János államtitkár, Zeyk Károly és Bethlen Pál főispán anyósukat gyászolják. A halottat Beszterczéről Gesztre szállították a családi sírboltba. Tisza Lászlóné igen buzgó református nő volt, aki egyháza ügyeit mindig szívében hordozta. A »Vasárnapnak« is mindvégig pártfogója és hű olvasója volt. Nyugalma legyen csendes!

Árvíz Máramarosmegyében. Máramarosmegye huszti és otochai járásában a sok esőzés és gyors olvadás következtében árvíz pusztít. A Tisza és az Iza vize is megáradt és elöntötte a vidéket. A hatóság óvintézkedéseket tett a katasztrófa elhárítására.

A cheswicki bányakasztrófa. Ismét egy nagyméretű amerikai katasztrófáról hoz hirt a táviró. Pennsylvániában, a Harwick Coal Company cheswicki bányáiban robbanás történt, melynek 184 ember esett áldozatul. E nagy szerencsétlenség annál is inkább tarthat igényt résztvevő érdeklődésünkre, mert a szerencsétlenül járt bányamunkások majdnem kizárólag magyarok és olaszok. Akinek rokona, gyermeke volt a cheswicki bányában, tudakozódják utánna, vajjon nem lett-e a kivándorlás áldozata.

Elítelt tábla bíró. A pestvidéki kir. törvényszék dr. Soós Kálmán táblabíró, öt rendbeli vesztegetés büntette miatt, háromévi fegyházra és öt-évi hivatalvesztésre ítélte. Ugyancsak bűnösnek találta a törvényszék Schwarz Ábrahámot, mint aki a vesztegetést közvetítette és őt is kétévi és hat hónapi fegyházra ítélte. Még nem volt eset, hogy magyar törvénybíró vesztegetésen kaptak volna. Talán nem is lesz.

Tréfás tündérestélyt rendezett február 14-én a székelyudvarhelyi ref. egyház által kiküldött bizottság a leányiskola építéséből fennmaradt adósság törlesztésére. Az estély minden tekintetben várakozáson felül sikerült. Jelenvolt Székelyudvarhely város értelmisége és polgársága, mondhatnók, teljes számban. A szépen lefolyt mulatság 800 korona tiszta jövedelmet hozott a jelzett célra, a mi nemcsak fedezi az adósságot, hanem még iskolai padokra is jut belőle.

A felső csernátoni »Olvasó-Zene- és Dalgyulek« is, felerészben könyvtára, felerészben a református templom *fűtés-alap* javára febr. 6-án mulatságot rendezett. Hisszük, hogy szépen sikerült ez is!